

קביעותא

במשנה ובהלכה היומית

לקבלת העלון במייל: office@kviuta.org

פר' וירא-חיי שרה תשפ"א • גליון 541-542

המשנה היומית		ההלכה היומית	
סדר טהרות • כלים		קיצור שו"ע	
יום	תאריך	פרק	משנה
ד	יז חשון	כב	ב-ג ריד-טז
ה	יח חשון	כב	ד-ה רטז-יז
ו	יט חשון	כב	ו-ז ריח-יט
שב"ק וירא			
א	כא חשון	כב-כג	י-יא ריט-כ
ב	כב חשון	כג	ב-ג רכ
ג	כג חשון	כג	ד-ה רכ-א
ד	כד חשון	כד	א-ב רכא
התחלת לימוד שו"ע או"ח			
ה	כה חשון	כד	ד-ג א
ו	כו חשון	כד	ה-ו א
שב"ק חיי שרה			
א	כח חשון	כד	ט-י ב
ב	כט חשון	כד	יא-יב ב
ג	א כסלו	כד	יג-יד ג

גליון מורחב לרגל תחילת המחזור ה-16 בהלכה היומית
יום חמישי כ"ה בחשון תשפ"א

תוכן העניינים:

- מבחני המשנה היומית..... עמ' ב'
- עיון במשנה..... עמ' ב'
- המכתב ההיסטורי..... עמ' ג'
- ראיון מיוחד לרגל תחילת המחזור החדש עמ' י'
- קריאת גדולי ישראל..... עמ' ה'
- פניה מהרב שלמה שטנצל זצ"ל..... עמ' ו'
- מכתב לראשי הישיבות..... עמ' ו'
- מבחן בהלכה היומית..... עמ' ט'
- מדורי הילדים מושגים במשנה..... עמ' יב'
- משיב כהלכה..... עמ' ד'
- מרת החזון-איש..... עמ' ח'
- לרגל יום ההילולא ותחילת המחזור..... עמ' ח'

כ"ה בחשון בפעם ה-16

פעם ב-4 וחצי שנים זה קורה!

שי בן-שלמה

מאות ואלפים מבין לומדי 'ההלכה היומית' בארץ ובעולם מתחילים בכ"ה בחשון תשפ"א את לימוד שולחן-ערוך חלק אורח-חיים יחד עם מסגרת המבחנים החודשיים של 'קביעותא'.

במערכת קביעותא שוקדים על פרויקט חדש נוסף של שאלות יומיות בהלכה היומית עליהן יהיה ניתן לענות במערכת הטלפונית הממוחשבת של 'קביעותא', זאת לאחר פניות ובקשות רבות מצד הלומדים בטענה שהדבר יכול לתרום הרבה להתמדת הלימוד וסיכומו מידי יום ביומו.

ועוד משהו קטן נרקם מאחורי הפרגוד. דבר אשר אם נזכה ויצא לאור זו תהיה בשורה מרנינה לעולם כולו.

והוא: כולל קביעותא ללימוד ההלכה היומית. מדובר בשלושה מסלולים ואופנים שונים, שיכללו בתוכם גם את הבעלי בתים העמלים לפרנסתם, וגם את אברכי הכוללים העוסקים במגמות לימוד אחרות. וגם, כן! גם משהו לבחורי הישיבות. פרויקטים הזוכים לתמיכה נלהבת מגדולי ישראל שליט"א. הלוואי ונזכה!

הפרטים המלאים עדיין לא הותרו לפרסום, היות שבהנהלת "קביעותא" עדיין שוקדים למציאת ה"נחשונים" שיוזכו להיות התומכים הראשונים לפרויקט אדיר זה. אך בכל זאת עוד קצת פרטים תוכלו לראות בעמ' ד'.

הלימוד השבוע מוקדש לע"ג
לע"ג ה' יעיש בן סעידה ז"ל
גלב"ע יד תשרי תשע"ב

הלימוד השבוע מוקדש לע"ג
לע"ג מרת רחל בת לונה ע"ה
גלב"ע יט חשון תשע"ו

בפתח השער

דמעות של תודה

היה זה באחד מליילי החורף הסגריריים, ירושלים עטתה ערפל סמיך בפסגותיה. ובינות לסורגי הפרדל החלודים נשמעו שריקות הרוח. פה ושם נראו צלליות חוצות את הרחוב בבהילות ונעלמות בעקלקלי הסמטאות. לא רחוק משם בקומה גבוהה של אחד הבניינים ישבו באותה העת איש עסקים מאנ"ש וממולו אחד הרופאים החשובים והנודעים בארץ. הם לגמו מפוסטות התה הלוהט בכדי להתחמם לקראת היציאה אל עבר שריד בית תפארתנו 'הכתל המערבי'.

« המשך בעמוד ט' »

המסלול למיטיבי הלי(י)כה! =

שנו חז"ל (ברכות ח) מיום שנחרב בית המקדש אין לו לקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, האמירה הזו כמובן מלאה סוד אך בהמשך דברי הגמרא עולה שאבוי נקט כפשוטם של דברים ושינה את מקום תפילתו מבית הכנסת לבית המדרש (בין העמודים) היכן שהיה גורס ומשנן את ההלכות. כי שם שכנה שורה באותם ד' אמות של הלכה.

כוותיקים ורגילים מידי יום ביומו טרם ניגש לגולל את רצועות התפילין, סמוך ונראה לקראת סיום התפילה אנו משננים את דברי התנא הקדוש: תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא. אמרה ספציפית זו בסיומה של

« המשך בעמוד יב »

להפיץ את האור • בשותפות של 54 נח בחודש

תזכה להחזיק מוקד של עלוני המבחנים השבועיים באיזור שתבחר.

ניתן לתרום במערכת הטלפונית: 072-332-3020 שלוחה 6, וכן בכל עמדות נדרים פלוס וקהילות ברחבי הארץ.

מערכת השיעורים והמבחנים הממוחשבת:
072-332-3020

להנצחות ותרומות להצלחה לע"ג יקירך התקשר: 072-272-2200

עיון במשנה

האם 'משחק' מקבל טומאה מסכת כלים פרק כ"ג משנה א'

נחשב כלי לענין קבלת טומאה. **והקשה** המשנה אחרונה (לקמן ריש פכ"ד) ממה ששינו בפרק כ"ד 'דיצת הערביין טהורה מכלום', ופירש הרע"ב, ע"פ הרמב"ם, שהוא תריס קטן ביותר שהערביים עושים לדיצה ולשמחה ולשחוק, ואינו כלי של תשמיש, ומבואר שכל תשמישו הוא לשחוק, לא נחשב כלי לענין קבלת טומאה, וכן מבואר גם בפרק ט"ו (מ"ו) 'המרוכף טהור', ופירש הרע"ב 'סוס של עץ שעושים הליצנים לרכוב עליו לצחק בו, וא"כ קשה מכל המקומות שמבואר שכלי לשחק בו נחשב כלי לקבלת טומאה.

והנה השבלי הלקט (ענין שבת סי' קכ"א) דן אם כדור נחשב מוקצה בשבת, והקדים לדון אם כדור נחשב כלי לענין קבלת טומאה, וכתב בשם מורי יהודה אחי שני נ"י לחלק בין הכדור ששינו כאן שהוא מקבל טומאה לבין 'כדורים שלנו', שבכדור שבמשנה המילוי של הבית קיבול נראה כלפי חוץ, אבל הכדור שלנו לא נראה המילוי כלפי חוץ, והוסיף, וז"ל, ומחשבת השחוק שחישב לשחוק בו לא משוי ליה כלי, עכ"ל, ומבואר שהתשמיש של שחוק לא נחשב תשמיש לעשותו כלי, ומה שכדור נחשב כלי הוא מפני שיש לו בית קיבול - ובזה חילק אם הבית קיבול נראה כלפי חוץ או לא - ומבואר שהטעם שנחשב כלי ומקבל טומאה הוא מחמת הבית קיבול שלו, אבל לעולם שחוק לא נחשב תשמיש לעשותו כלי.

ובזה מיושבות הסתירות הנ"ל, שדיצת הערביין ומרוכף אינם מקבלים טומאה משום

שינו בריש פרק כ"ג 'הכדור והאימום והקמיע והתפילין שנקרעו, הנוגע בהן טמא, ובמה שבתוכן טהור', ומיירי בכלים שיש להם ציפוי של עור ומילוי של שער או מוכין 'לכל דבר רך קרוי מוכין, כגון צמר גפן ותלישי צמר רך של בהמה וגרירת בגדים בלויים (רש"י שבת מ"ז ב')], ושנינו שגוף הכלי, דהיינו העור החיצון, מקבל טומאה, אבל המילוי לא נחשב חלק מן הכלי, וגם לא נחשב חיבור לכלי, ולכן אף אם הכלי נטמא ונעשה אב הטומאה, מכל מקום הנוגע במילוי לא נטמא.

וכדור ששינו שהנוגע בו טמא, פירשו הרמב"ם (כאן) והרע"ב (לקמן ריש פכ"ח) שהוא כדור שמשחקין בו, ומבואר שאע"פ שכל תשמישו הוא לשחק בו, מכל מקום הוא מקבל טומאה, וכן מבואר גם לקמן (ריש פכ"ח) בענין בגד שעשאו כדור, שבגד ג' על ג' אצבעות נחשב כלי לקבל טומאה, כגון טומאת מת, אבל לטומאת מדרס שיהא ראוי לישב עליו צריך שיעור ג' על ג' טפחים, ושנינו שם שאם עשה כדור מבגד בשיעור ג' על ג' טפחים בצמצום, אינו מקבל טומאת מדרס, משום ש'התפר ממעט' - שבמקום התפר תמיד צד אחד הוא במקצת מעל הצד השני, ונתמעט השיעור - אבל עדיין מקבל טומאת מת, ועכ"פ מבואר שכדור מקבל טומאה. וכעין זה מבואר גם בפרק י"ז (מט"ו) ששינו 'הרימון האלון והאגוז שחקקום, התינוקות למוד בהם את העפר וכו', טמא, ופירש התו"ט בשם רש"י, 'כדרך שהתינוקות עושים לשחוק', ומבואר מכל אלו שכלי שכל תשמישו הוא לשחוק בעלמא,

מבחן שבועי במשנה / 241

מסכת כלים כב, ב - כג, ה

- א. להלכה! באיזה אופן השולחן טמא?
1. ניטלה אחת מרגליו | 2. ניטלו שתי רגליים | 3. ניטלו שלש רגליו וחשב לאכול עליו | 4. ניטלו שלש רגליו ואין צריך מחשבה.
ב. ספסל שניטלו שתי רגליו, מה דינו?
1. טהור | 2. טמא.
3. אם הדף עבה טפח - טמא | 4. אם הדף עבה אצבע - טמא.
ג. כסא של כלה שניטלו חיפוייו, מה דינו לפי בית הלל, ומדוע?
1. טמא, כי ראוי לשיבה | 2. טהור, כי אינו ראוי לשיבה כלל | 3. טהור, אע"פ שראוי לשיבה, כי אינו ראוי לכלה | 4. טמא, כי עדיין ראוי לכלה.
ד. להלכה! איזו שידה (שאינה מחזקת ארבעים סאה) טהורה, ומדוע?
1. שניטל או העליון או התחתון, ששוב אינה ראויה לשימושה המיוחד לה.
2. שניטל רק התחתון, ששוב לא נחשב כלי קיבול.
3. שניטלו התחתון והצדדים, ששוב לא נחשב כלי קיבול.
4. שניטלו העליון והתחתון, ששוב לא נחשב כלי קיבול.
ה. מה מהבאים טמא מדרס?
1. ישיבת הסתת | 2. האסלה | 3. אף לא אחד מהם | 4. שניהם.
ו. אסלה שפירש העור מן הברזל, מה דינה?
1. העור טמא מדרס, והברזל טמא טמא מת | 2. הכל טמא טמא מת.
3. הכל טהור | 4. העור טמא מדרס, והברזל טהור.
ז. מה מהבאים שננטמא ונקרע, הנוגע במה שבתוכו טמא?
1. כדור | 2. אוכף | 3. קמיע | 4. תפילין.
ח. מהו "זריז"?
1. מכתשת | 2. קורנס | 3. דפוס של מנעל.
4. חגורה רחבה שבה חובשים את הבהמה.
ט. מה דין מרכב?
1. נוגע מטמא בגדים, נושא אינו מטמא בגדים | 2. הפוך מ-1.
3. בין נוגע ובין נושא מטמאים בגדים.
4. שניהם אינם מטמאים בגדים.
י. מה מהבאים משמש לצידת עופות?
1. אקון | 2. מדף | 3. רטוב | 4. תשובות 2 ו-3 נכונות.

את התשובות ניתן לענות במערכת הטלפונית: 072-332-3020
עד יום שישי שאחרי סיום החומר
את כללי המבחנים ושמות הזוכים ניתן לשמוע במספר הנ"ל.

מבחן במשנה לילדים / 541

מסכת כלים פרק כב משנה ב - פרק כג משנה ה

- א. השלחן שנטלה אחת מרגליו, או שנטלו כל שלשת רגליו, לדעת תנא קמא, האם טמא?
1. נטלה אחת מרגליו - טמא, שלשת רגליו - טהור.
2. אחת מרגליו - טהור, שלשת רגליו - טמא כשיחשב עליו.
3. בכל אופן - טמא ואין צריך מחשבה.
ב. שרפרף שנטל אחד מראשיו, האם טמא?
1. טמא | 2. אם יש בו גבה טפח - טמא | 3. טהור.
ג. מי סובר שאף כסא העשוי בגוף העריכה עצמה טמא?
1. שמאי | 2. בית שמאי | 3. בית הלל.
ד. כסא שנטלו חפזיו החיצוניים והאמצעיים קנים, לדעת רבי שמעון, האם טמא?
1. טמא | 2. אם היה רחב טפח - טמא | 3. טהור.
ה. שדה שנטל העליון שלה או שנטל התחתון שלה, האם טמאה?
1. נטל העליון - טמאה מפני התחתון, נטל התחתון - טהורה ואינה טמאה מפני העליון | 2. אף אם נטל התחתון - טמאה מפני העליון | 3. מחלקות.
ו. כפת, לדעת חכמים ממי ממי טמא?
1. משפרקו וכרמזו | 2. משעשה בו פנים | 3. אינו מטמא עד שיחוק בו.
ז. הטרסקל שחפזיו של עור, ופרשה ממונו העור, מה דינם של העור ושל הטרסקל?
1. העור והטרסקל - טמאים מדרס וטמא מת | 2. העור - טמא מדרס, הטרסקל - טמא טמא מת | 3. העור - טמא מדרס, הטרסקל - טהור מקלום.
ח. טפיטון של סוס, לדעת תנא קמא מטמא משום מה?
1. משום מרָקב | 2. משום מושב | 3. משום מושב.
ט. כסא של כלה, האם יש בו משום טמא מושב? ברטנורא.
1. כן | 2. לא | 3. מחלקות.
י. המדף והרטב, האם טמאים?
1. המדף - טמא, הרטב - טהור | 2. המדף - טהור, הרטב - טמא | 3. מחלקות.

מבחן מס' 242, ו-542 מצורפים בדף נפרד
כמו"כ ניתן לקבלם בפקס דרך המערכת הטלפונית
072-332-3020 שלווחה 2

לעשותו כלי, משחק לא נחשב תשמיש, אבל לענין 'נעשה לקבלה', כל אופן שמשתמשים בבית קיבול נחשב נעשה לקבלה, וכיון שהדרך היא להכניס מוכין לבית קיבול שלהם, נחשב נעשה לקבלה.

הטעם שכדור מקבל טומאת מדרס

ולפי מה שנתבאר יש ליישב קושיית התפארת ישראל והמשנה אחרונה לקמן בריש פרק כ"ח על מה ששנינו שם שבגד ג' על ג' טפחים בצמצום שעשאו כדור, אינו מקבל טומאת מדרס משום שהתפר ממעט, והקשו שגם אם יש שיעור ג' על ג', מכל מקום כדור ודאי אינו מקבל טומאת מדרס משום שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו, שהרי תשמישו הוא לשחק בו, ואם ישבו עליו לא יוכלו לשחק בו, וכלל הוא בדין טומאת מדרס, שאם ישיבה על הכלי מבטלתו מתשמישו, לא נחשב עומד לישיבה ואינו מקבל טומאת מדרס.

ולפי מה שנתבאר, נחא, שכדור נחשב כלי מפני שמשתמשים בבית קיבול שלו, ולא משום שמשחקים בו, ולא אמרינן עמוד ונעשה מלאכתנו אלא כשהישיבה מבטלת את תשמישו של הכלי, ולכן מה שאי אפשר לשחק בכדור כשיושבים עליו, לא מעלה ולא מוריד, שתשמישו של הכלי הוא הבית קיבול שלו, ולא נתבטל תשמישו של הבית קיבול כשיושבים עליו, ולכן נחשב כלי הראוי לישיבה.

א. ומבואר שסובר שמילוי של אויר לא נחשב נעשה לקבלה, אע"פ שצריך שיהיה אויר בבית קיבול, והרמב"ם לשיטתו פירש דין בגד שעשאו כדור שמקבל טומאה (לקמן ריש פכ"ח), שתפר סביב מוכין וכדומה, אבל הר"ש שם פירש שכך את הכדור בצורת עיגול, ומבואר שסובר שגם מילוי אויר נחשב נעשה לקבלה, ולא קשה ממה שחבית של שייטים אינה מקבלת טומאה, ששם הוא כלי חרס, ודעת הר"ש (ריש פ"ב) שבכלי חרס לא צריך בית קיבול ונעשה לקבלה, אלא תוך ושימוש של תוך, ובחבית של שייטין אין שימוש של התוך.

מתוך המכתב ההיסטורי מאת יוזם ומחולל רעיון לימוד ההלכה היומית הגאון הרב יונה שטנצל זצ"ל

"המשנה היומית"
כ"יד ושם" ליהדות זו
כדי שזכרם לא ימוש
מקרבנו לעולם.

לימוד זה הנו
הזכרון היחידי
למענם.

"המשנה היומית"
נתקבל בארץ ובכל
תפוצות ישראל,
לומדים את המשנה

היומית באלפי בתי כנסת לזכר הקדושים, זכותם עומד לנו לעד.

אפשר לקבוע שהלומדים היומיים הרבו תורה בישראל. למוד מסודר הקשור ליום, יש בכוחו לקשור את הלומד ללמוד (עיין עירובין ס"ח ר' אבא בר יעקב יזף ופרע ברש"י שם), מפני שכל יום שעובר בלי למוד, הלומד נעשה כאילו בעל חוב וחייב להשלים את החסר. היום קורא לו להשלים את למוד אותו יום.

כמו שהוכח הדבר ע"י למוד "המשנה היומית" ו"הדף היומי", והוא הדין בחיוב שחייב אדם להשלים בכל שבוע את פרשת השבוע.

עכשיו אחרי שלמוד "המשנה יומית" הונהג בכל מקום ומקום, ראיתי לי לחובה, להשתדל שיושלם וימומש גם הרעיון של למוד הלכה למעשה. למוד הלכה למעשה הוא חיוני לאיש שומר תורה. הוקם המפעל הזה בהסכמת גאוני דורנו,

ששחוק אינו נחשב תשמיש לעשותו כלי, ולכן אינם נחשבים כלי תשמיש, וכמו שפירש הרע"ב שם, אבל כדור, וכן רימון אלון ואגוז שחקקום, נחשבים כלים מפני שיש להם בית קיבול, [ולדעת מורו של השבלי הלקט גם נראה המילוי שלהם], אע"פ שעומדים רק לשחוק.

דין 'נעשה לקבלה' בכלי לשחק בו

והנה בדין בית קיבול של כלי עור וכלי עץ, [וכן כלי חרס לדעת הרמב"ם שצריך בית קיבול אף בכלי חרס, ולא רק 'תוך'], צריך גם שיהא 'נעשה לקבלה', וכמו שכתב רש"י בשבת (קכ"ג ב' ד"ה ואמאי), שכלי שאינו עשוי לקבל נחשב פשוטי כלי עץ, וכמו ששנינו בהרבה מקומות, כגון בדין כיסוי כלים שאינם מקבלים טומאה כשאינם עשויים לקבל, וכן בנבלי בני לוי (פס"ו מ"ו) שטהורים אע"פ שיש להם בית קיבול, ופירש הרע"ב שאינם עשויים לקבל, וכן בחבית של שייטים (פ"ב מ"ג) שהוא כלי חלול שלומדים בו לשוט על פני המים, ושנינו שהוא טהור, ופירש הרע"ב ע"פ הרמב"ם שאינו נעשה לקבלה*, וכן מבואר בעוד במקומות רבים. ואין להקשות שכיון שתשמיש של משחק לא נחשב תשמיש כלי, מטעם זה גם לא ייחשב נעשה לקבלה משום שנעשה לקבלה רק לצורך המשחק, שרק לענין

"זה שנים רבות שמורגש הצורך לעשות משהו בכדי לקרב את היהודים שומרי תורה ומצוות ללמוד הלכה למעשה. שומה עליהם לדעת פשוט איך מניחים תפילין, מה הדין באם נפסק הרצועה בין של יד לשל ראש, ומה הדין באם הפסיק בינתיים בדיבור, מתי מותר להפסיק בק"ש, טעות בתפילה, טעות ופסול בס"ת איך נוטלים ידיים לסעודה, פרטי דיני שבת, הלכות פסח ועוד ועוד.

חלק גדול של יהודים שומרי מצוות אינם יודעים את הדין מלימוד מהמקורות, ואינם יודעים מה לעשות כשנולד ספק בדין יעלה ויבא באמצע התפלה, או ספק אחר, הייתכן?

ולא רק יהודים המוניים אינם יודעים, אלא אף יהודים הלומדים בכל יום דף גמרא ומשנה וביניהם למדנים מופלגים, אינם יודעים את הדין. עוסקים בלמדנות ובפלפול אבל מזניחים בלמוד הלכה למעשה שזו עיקר התורה "לשמור ולעשות ולקיים" עיין ש"ך יור"ד סי' רמ"ו ס"ק ה' באם לומדים גמפ"ת ולא לומדים פוסקים למעשה לא יוצאים ידי ת"ת וכמה מאמרי חז"ל מדברים על חשיבות של למוד הלכה: "כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא", "אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה", "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה" ועוד.

לפני שנים הבאתי הצעתי לפני גדולי ישראל להנהיג למוד "הלכה יומית", הרגשתי שצריך להקדים ולפרסם מקודם את תכנית הלמוד של "משנה יומית". זה היה אחרי החורבן הגדול של היהדות האירופית, שמיליוני יהודים הושמדו מבלי שנשאר אחריהם איזה זכר שהוא, והבנתי שצריך תחילה להנהיג את למוד

« המשך מעמוד ג' »

המכתב ההיסטורי

ופורסם לוח עולמי של "הלכה יומית". הלמוד הוא יום-יומי ולומדים שלש הלכות ליום.

אחרי שהתייעצתי עם גאון הדור "החזון-איש" זצ"ל, חיוה הוא את דעתו שלימוד הלכה צריך להיות ממקור "מחבר" ו"רמ"א". כמובן בכדי לדעת את הדין למעשה יש ללמוד ג"כ מאחרוני הפוסקים "באר היטב" או "משנה ברורה". רצוי מאד שמגיד השיעור יעבור על "המשנה ברורה" בטרם שילמד את שלשת ההלכות עם הציבור וימסור את התמצית והמסקנה לפני השומעים, בכדי שהשומעים יקבלו את ההלכה ויבינו אותה.

מטרתנו היא שלמוד "הלכה יומית" יקיף את כל היהודים שומרי תורה ומצוות בעולם כולו ויאפשר גם לאנשים העסוקים והטרודים ביותר בעסקם להשתתף בלמוד זה למוד מינימום, היינו רק שלש הלכות ליום, אבל בכל זמן שהלימוד הוא ברציפות,

עוברים במשך זמן מסוים על כל הדינים שאיש ישראלי חייב להיות בקי בהם. לדעתנו למוד מועט, אבל מקיף המונים, חשוב יותר מלמוד מרובה המאפשר את השתתפותם של מעטים.

לוח הלכה יומית כולל רק את הדינים הנוהגים לגבי כל איש מישראל משום זה כולל את כל חלקי או"ח מסימן א עד סימן תרצ"ז, וכן את הדינים המפוזרים בשאר חלקי שו"ע יור"ד אה"ע חושן משפט שכל יהודי חייב לדעת אותם. צרפנו מספר "קיצור שולחן ערוך" חמשה סעיפים ליום, השארנו מחוץ למסגרתנו את שאר חלקי שו"ע הניתן רק להכרעתו ולשקול דעתו של רב בישראל או ת"ח מופלג.

בפגישתך עם חבר, מכיר, ידיד, ברחוב, באוטובוס, בחנות, במקום עבודה, אל תפרד ממנו עד שתזכיר לו את ה"הלכה היומית" שלמדת היום. "אל יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה שמתוך כך זוכרהו!" - לפרש: מתוך כך זוכרהו שמתוך שחזור על ההלכה בפגישתו עם חברו הוא יזכור את ההלכה ולא תשכח ממנו.

ניסן תשי"ד, יונה שטנצל במוהר"ש זצלה"ה

« המשך מעמ' א' »

כ"ה בחשון בפעם ה-16 פעם ב-4 וחצי שנים זה קורה!

ובסופו שיעור סיכום וחיידושים, בשילוב שיעור במשנה היומית. **כאן** מדובר בהשתתפות של בין 100 ש' ל-200 ש' עבור כל אברך, כך שביחד עם הנהלת הכולל המקומית - האברך יוכל להגיע לסכום מכובד יותר.

מתאים אף לכוללים קיימים המעוניינים להכניס את מסלול ההלכה היומית בכולל - תכנית זו מותנית בעשיית המבחן החודשי גם כן. **המגמה השלישית והחביבה** היא לבחורי הישיבות שבמסגרת הישיבה לומדים את סדר ההלכה ע"פ לוח ההלכה היומית. תוקם בעז"ה קרן מילגות מיוחדת שתעניק לבחורים מילגה על הצלחתם במבחני הישיבה על חומר זה, ומותנה אף במענה על המבחנים החודשיים של קביעותא.

למרות שלעת עתה לא הושלם הפרויקט כאמור לעיל, ואין התחייבות מצד מערכת קביעותא להנ"ל, עכ"פ מנהלי כולל או ישיבה המוצאים עצמם מתאימים לאחד משלושת המגמות ישלחו פרטיהם למייל OFFICE@KVIUTA.ORG וישאירו מס' טלפון של האחראי ליצירת קשר.

יהי רצון שחפץ ד' בידינו יצליח.

לגבי תוכנית כולל קביעותא ללימוד ההלכה היומית

מדובר כעת בעז"ה על 3 מגמות:

מגמה א': מסלול בוקר - והוא לימוד עצמי של ההלכה היומית רבע שעה לפני התפילה, ולאחר התפילה עוד כרבע שעה שיעור סיכום של ההלכה היומית והלכות למעשה בקצרה בשילוב לימוד המשנה היומית.

מדובר בתכנית מיוחדת שמתאימה לכולם - לבעלי בתים ואברכי כולל גם יחד. כי המגמה מתאימה לכל מנין בכל שעה שהיא, משעת הנץ החמה ועד סוף זמן תפילה, ומחולק באופן של שוהין שעה קטנה לפני התפילה (רבע שעה) ורבע שעה לאחר התפילה. התכנית היא עידוד ע"י מתן שכרה בצידה של מילגה ע"ס 100 ש' לחודש לאברך, כאשר מדובר במינימום 10 משתתפים בכל מקום, ומותנה בעניית השאלות היומיות בטלפון. (כמובן שהאחראי במקום יוכל כרצונו להוסיף על המילגה).

מגמה ב': כולל ערב - כאן מדובר על המעוניינים ללמוד את ההלכה היומית בעיון יותר ובשלימות כפי הניתן.

מדובר בתכנית של לימוד של בין שעה לשעתיים בכולל ערב, כאשר רוב הזמן מוקדש ללימוד עצמי איכותי של ההלכה היומית

משיב כהלכה !

שאלה למעשה מתוך הנלמד השבוע בהלכה היומית

שאלה: מה יעשה מי שקם ממשנתו בבוקר ואין לו מים ליד מוטו? (משנ"ב סימן א' ס"ק ב')

תשובות ניתן לשלוח
לפקס 072-277-2272

הלימוד השבוע מוקדש לע"נ
הרב יחיאל זלמן
בן הרב יעקב מאיר ז"ל
גלב"ע כט חשוון

הלימוד השבוע מוקדש לע"נ
לע"נ ר' זלמן ב"ר שבתאי ז"ל
גלב"ע ל תשרי

הבל פיהם !

נשאל מן החדושי הר"ם מגור בעודו נער, שנודע שמו כחריף ומאיר עיני חכמים, כיצד זה בשעת העקדה לקח אברהם את האיל לעולה תחת יצחק בנו. הרי השטן הרבה בתחבולות למען יפגע אברהם מלעקד את בנו. וכן הסתם זו אחת מתחבולות השטן גם כן. הנער הרצין פניו והשיב מיד: איל שנאחז בסבך בקרניו נאבק הוא להשתחרר ולא מצליח כי אם בקשי. דבר הדורש מאמץ אינו מן השטן - דברים שהשטן מזמין באים הם בקלות ובגחחות מתמדת.

קריאת גדולי ישראל

מתוך קריאת גדולי ישראל זצוקללה"ה זי"ע ללימוד ההלכה היומית - 3 סעיפים מידי יום

(מסודר לפי תאריך הקריאת-קודש)

כ"ק אדמו"ר רבי אברהם יעקב מסדיגורא זצוק"ל

...הננו פונים בזה לכל חרד למצוות לקבל על עצמו כחובה להצטרף ללומדי ההלכה היומית ולתת ללימוד זה דין קדימה לשאר לימודים כיון שלימוד זה נוגע הלכה למעשה. כל יהודי שומר תורה מחויב לדעת איך להתנהג בקיום מצוות התורה ולא יכשל ח"ו בקיום המצוות או באיסורים, כגון איסורי שבת שיש בהן כרת וסקילה וכד'...

הגה"ק רבי עקיבא סופר זצוק"ל אב"ד פרשבורג

...הננו פונים בזה לכל חרד למצוות לקבל על עצמו כחובה להצטרף ללומדי ההלכה היומית כיון שלימוד זה נוגע הלכה למעשה... כן הננו פונים להנהלות בתי הכנסת ומקומות לימוד לארגן במקומותיהם קבוצות אשר תלמדנה בצוותא את ההלכה היומית בחבורה לפי לוח "הלכה יומית". גדול לימוד הלכה שמביא לידי מעשה וזה עיקר לימוד תורתנו הקדושה, ובזכות לימוד זה נזכה לחיי עולם...

הגאון גאב"ד טשיבין זצוק"ל - א' בניסן תשי"ד

אף אני תומך בכל לב להצעה הנכבדה של כבוד ידידי הרב הגאון החו"ב וכו' מוה"ר יונה שטנצל ללמוד בכל יום גם הלכה למעשה, וכבר אמרו כל השונה הלכות וכו' מובטחני כי אחינו בני ישראל יקבלו עליהם עולה של תורת הלכה למעשה וד' עוז לעמו יתן ויברך את עמו בשלום.

מרן גאב"ד זכרון מאיר בעל "שבט הלוי" - רבי שמואל הלוי וואזנר זצוק"ל - ח' אד"א תשמ"א

וכי אפשר לצאת ידי חובתו בעולמו של תורה חיי עוה"ז וחיי עוה"ב בלי לימוד הלכה למעשה ובפרט בשו"ע או"ח אשר היא בית חיינו... ע"כ ראוי מאד להחזיק טובה למי שמעורר ע"ד למוד זה דבר יום היומו וכל המחזיק בזה אשרי חלקו - בזה ובבא.

מרן גאב"ד קרית אגו"י בעל "להורות נתן" - רבי נתן גשטטנר זצוק"ל - כ"ג כסלו תש"ן

אפריון נמטייה להאי גברא יקרא מע"כ הרב הגאון איש חי ורב פעלים להפצת התורה מוה"ר שלמה שטנצל שליט"א אשר זה עידן ועידנים הוא עוסק במצוה רבה להאיר את לבב אחינו בני ישראל ללמוד בכל יום "הלכה יומית", מייסודו של אביו הרב הגה"צ מוה"ר יונה שטנצל זצ"ל ובהסכמתם הנלבבה של גדולי ישראל מהדור שלפנינו - זכר צדיקים לברכה - ואף ערך והתקין לוח להלכה היומית על פי עצת והדרכת גאון ישראל וקדושו בעל חזון איש זצ"ל... ולזאת אמינא לפעלא טבא י"שר, ואשרי הזוכה להשתתף בלימוד ההלכה היומית, ואשרי המסייע לעשות פעלים להתעוררות לימוד זה ושכרו כפול מן השמים הכו"ח למען כבוד התוה"ק ולומדיה

מרן הגה"ק רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל - ב' שבט תשס"ט

הנני פונה בזאת בקריאה קדושה אל כל יהודי בארץ ישראל ובכל תפוצות הגולה, להצטרף למעגל הרבבות לומדי "המשנה היומית"... כמו"כ להצטרף ללימוד הלכות שבת כעת בסדר "ההלכה היומית" - בלימוד 3 סעיפים ליום משולחן-ערוך אורח-חיים... הלימוד הלכה יומית וכן משנה יומית מקיימים בזה שיוכלו לענות תשובה ברורה על מה דאיתא בחז"ל שאחת מהשאלות אם קבעת עיתים ללימוד התורה, אז יוכלו לומר בפה ובלב שלם לכן כל אחד ואחד יצטרף להנך שני הלימודים.

מועצת גדולי התורה בארה"ק, ארה"ב ואירופה - י"ז מנ"א תשכ"ד

...מוטלת החובה על כל אחד ואחד מישראל להשתתף בלימוד ההלכה היומית, אשר ע"י לימוד זה יימנע האדם מעבור על איסורים קלים וחמורים הנעשים רח"ל מחוסר ידיעה. ובלימוד ההלכה היומית נזכה לקיים את דבר ד' זו הלכה.

בית-דין-צדק של העדה החרדית - ט"ז חשוון תשכ"ח

...אשרי האיש המצטרף ללימוד זה, לדקדק ללמוד כל יום ויום את ההלכה ולהיות חבר עם כל אלה אשר קבלו וקיימו עליהם ללמוד לפי הסדר את ההלכה היומית. מה רב טוב צפון ברעיון זה, ובפרט ללמוד את ההלכה היומית בצוותא, אין ערוך למצוה זו...

מרן הראשל"צ הגאון רבי עובדיה יוסף זצוק"ל - ה' אדר א' תשמ"א

עם פתיחת המחזור החדש בשולחן-ערוך אורח-חיים בהלכה היומית הנני פונה בזה בקריאה של חיבה אל אחינו בני ישראל בארץ ישראל ובכל תפוצות התורה לקבוע עיתים לתורה בכל יום - כמצווה עלינו... ובפרט עתה עם הסיום העולמי של לימוד "ההלכה היומית" ופתיחת המחזור השביעי... ינצל נא כל יהודי את ההזדמנות הזו להשתלב במעגל לימוד הלכה למעשה, ע"פ תכנית הלוח של "ההלכה היומית" השווה לכל נפש, והכוללת לימוד יומ-יומי של שלושה סעיפים מתוך שלחן-ערוך אורח-חיים ליום...

אימוץ לימוד ההלכה היומית ע"י בני הישיבות והכוללים
מאת: הרב שלמה שטנצל (זצ"ל - לרגל פתיחת מחזור חדש של ההלכה היומית)

ובחסרו תנאי אחד, מתנאי דקדוקיה לא קיים המצווה, והאיש הזה שהניח תפילין בראשו, והפרשיות לא נכתבו כדין, חבר הוא לזה שלא הניח תפילין כלל, וכו'. יש מחלל את השבת מתוך נעיונות הזמירות לכבוד השבת וקיומה, כשר בורר את עצמות הדג, נוטל ידיו דרך החלון הפתוח לגינתו, וכן בשאר עבירות כ מאכלות אסורות, כנקימה ונטירה כשנאה, וקטטות בגניבה וגזילה, ע"כ. ובאגרותיו ציין: "מה טוב לקבוע לימוד אורח חיים בכל יום" עכ.

ישנן ישיבות אחדות בהן קיים סדר קבוע ורשמי בהלכה של כחצי שעה, מיד לאחר תפילת שחרית, כמו ישיבות, כפר חסידים, תפרת, קול תורה המהוללות. שמעתי מהגאון רבי הלל זקס ראש ישיבת חברון ונכדו של "המשנה ברורה" שגילה את אוזני ואמר כי השעה בין גמר תפילת שחרית, לתחילת סדר ראשון בישיבות, והוא בן שמונה לתשע בבוקר. שתוקן ע"י קדושי עליון, נועד במפורש ללימוד שלחן ערוך אורח חיים, ולטעימת פת שחרית. ומחובתינו להחזיר עטרה ליושנה ע"ד הקדמונים, גם יש לציין מעלת לימוד ע"פ לוח ההלכה היומית, המחייבת לימוד במכסה יומית, ללא דילוגים, האפשרית רק עם נצמדים ללוח.

רבים מתחילים את השו"ע ב"תגבר כארי" אולם כאשר מגיעים לסמינים קשים כמו הלכות תפילין, רבים נשברים, ומתחילים לדלג מהלכות להלכות, ומרפים אט אט.

אכן גבורת ארי צריכים כדי להתחיל ולסיים בעקשנות, ואז אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו. הכל ברור ומסודר במוחו, בו ישיבה זה, בנוי ואז בונה את ביתו, ואת כל סביבתו, כי משנתו ברורה וסדורה אצלו, לא לחינם השקיע "החפץ חיים", את כל חייו כדי לחבר את "המשנה ברורה" ולחזק דווקא את לימוד ההלכה, ואף גדולי החסידות שמו דגש על לימוד ההלכה ובפרט אורח חיים, וכמו שהצדיק רבי שלום מבעלז אמר כי את יראת השמיים שלו קיבל מלימוד טור אורח חיים עם הבית יוסף.

הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זי"ע
המשגיח דפוניבז' ומיר באגרת ששלחו ליוזם
המפעל רבי יונה שטנצל זצ"ל כתב: דבריו
הנאמרים על נחיצות לימוד ההלכה היומית
למעשה יום יום טובים וישרים הם, ברכה
למפעלו הכביר, להחדיר רוח הלימוד למעשה
בין הלומדים, **יתן ה' שיצא את הצעתו לפועל**
בכל הישיבות כרצונו הטוב ע"כ.

הריני מרשה לעצמי לפנות בזה אלא אחי
בני התורה בכל אתר, הממיתים את עצמם
באוהלה של תורה, השוקדים על מרחבי
ים התלמוד, וצוללים לעומקן של סוגיות
הש"ס מי אני? בכל זאת אבקש נא רשות
בזה, להציע לעמלי תורה, שעליהן מושגת
העולם, היושבים באהלה של תורה בישיבות
ובכוללים לאמץ לעצמינו את סדר לימוד
ההלכה היומית, דהיינו שלוש סעיפים משלחן
ערוך אורח חיים ליום, כך שתוך ארבע שנים
אפשר לעבור ביסודיות ובלמדנות, על כל
חלק אורח חיים, ולהיות בקיא בהלכותיו,
הלכה למעשה, בהלכות החיוביות לחיי היום
יום. כידוע את חלוקת סדר הלימוד קבע מרן
החזון איש כאשר התייעץ עימו יוזם המפעל
אבי הגאון רבי יונה שטנצל זצ"ל.

כמה כוחות השקיע מרן החזון איש, לחזק את לימוד ההלכה, וזעק על הזנחתה, בספרו אמורה ובשחון פ"ד כתב: חובה על כל אדם מישראל לקיימה דווקא בשלמות הדקדוק

מכתב לראשי הישיבות מהגאון רבי יונה שטנצל זצ"ל

מחבר: ד"ר יצחק גינזבורג

, 37 78331 8°31'30 85°31 31'W

בכל הזמנים נאנו מנחי הדורות את עיקר דעתם על לימוד המלכה למעלה,
כי הרי לימוד המלכה הוא בנדי "לשבור לשונות ולקיים", והוא יסוד ושורש
ועיקר גדול במדות"ל בדברי מורינו,

[illegible]

המחיר של ה"אסטרטגיה" הוא 100 שקלים, אך ניתן להשיג אותו במחיר מוזנח של 50 שקלים בלבד. ישנם מקרים בהם, ייתכן שיהיה על הדין שיהיה מחיר של 100 שקלים, אך במקרה זה, ייתכן שיהיה מחיר של 50 שקלים.

לדון לניין ולחסידי, כמאמר. בדרך כלל, לדון לדון ביישוב
היו ב"מ בלשם ששם, אם יתכן לדון בלשם בלשם בלשם
הקדומים, ולכן נכחו חבורה בלשם בלשם בלשם בלשם
בשם בלשם בלשם בלשם בלשם בלשם בלשם בלשם בלשם
יוצאם לדון בלשם בלשם בלשם בלשם בלשם בלשם בלשם בלשם בלשם

החלטת הוועדה להעביר את המסמך למשרד המשפטים, להחליט על
האופן שבו יתקבלו ההחלטות, וכן על האופן שבו יתקבלו ההחלטות.

Leon

08-07-2016 10:09 AM

לימוד ההלכה היומית, בל נחמיץ הזדמנות זו, ונראה בזה לימוד המתאים לגאוני הדור, לתלמידי חכמים האברכים, לבני הישיבות הגבוהות, ואע"ז להציע בזה לקבוע שיעור ע"י הרמ"ם לכל תלמידי הישיבות קטנות, להשתלב בלימוד ההלכה היומית. כל אחד לפי רוממות דרגתו. ובמעלתו בקודש. כלשונו של תשובות "חוות יאיר סימן קכ"ג זה החלק המובחר והטוב חלק אורח חיים, כשמו כן הוא וכו'" כל לימוד הוא המעשה, יש בו מעלה יתירה, כפול ומכופל מלימוד אחר כמ"ש גדול לימוד שמביא לידי מעשה. כמו שפורסם אפשר לקבל ללא תשלום את לוח ההלכה היומית ב 072-2720000 ויקויים בנו הבטחת אליהו הנביא תד"א "כל השונה הלכות ביום יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא" שלהי נידה.

ומהישיבות, הקדושות הולכת ובבנית בבטחה, האומה הישראלית, לכן כה נחוץ להעמיד את ההלכה בראש הסולם הערכי בישיבות, ואז תתחזק ההלכה, והדיור קיומה, למעשה בעם כולו.

לכן הייתי מציע לכל חברי הנכבדים, בני הישיבות והכוללים, עמודי העולם, לראות בלימוד ההלכה למעשה, לימוד חיוני ולקבל את הקביעה של כל הפוסקים שאמרו כי "ללימוד של הלכה למעשה יש דין קדימה על כל לימוד אחר". ולהישמע להדרכתו של נרו הגר"י קנייבסקי זי"ע הסטייפלער באגרתו המפורסמת לבן ישיבה הוראת מרן "הקהילות יעקב" אומרת הרבה לכל בן תורה, הוא מיעץ להקדיש חצי שעה ליום ללימוד שו"ע אורח חיים.

אי לזאת כאשר נפתח היום מחזור

והסכימו לתוכנית זו גאוני הדור בקריאותיהם, כמו הגאון מטשעבין רבי דב בריש ויידנפלד, מרן הגר"מ פיינשטיין, הגאב"דים של העדה החרדית, וחברי בתי דינם, ובראשם רבי זליג בענגיס, הגר"פ עפשטיין, הגר"י וייס. אב"ד פרעשבורג, הגר"ע סופר ועוד הרואים "חוב קדוש" להשתתף בלימוד ההלכה היומית.

מה עוד שבתקופתנו כל בן ישיבה, נחשב לבר סמכא בקרב בעלי הבתים, ובפרט בנקודות יישוב בהן אין רב, התורה הוא תלפיות לכל שאלה הלכתית, וכדי לפסוק כהלכה, חובה אלמנטרית, לעבור על השלחן ערוך, לפחות פעם בצורה רצינית, ובפרט אותם רבים היוצאים עם הזמן לתפקיד ראשות ישיבה, רבנות, דיינות, וניהול חיי קהילות ישראל, בארץ ישראל ובכל תפוצות הגולה, כאשר במקומות רבים, המצב מחייב לבנות את הקהילה, מן היסוד, מהתשתית, כמו מקווה, עירוב, כשרות, שבת וכו.

גם יש לציין את דברי "המשנה ברורה" בהקדמתו להלכות שבת: "גם אם ילמד האדם את כל ענייני המוסר, המזרזים לשמירת שבת כראוי אם יטעה בעיקר בחושבו על כל דבר שאינו אסור שהוא אסור, כמו מלאכות ושבות, מה יועילו לו דברי המוסר, והביא דברי "היערות דבש" רבי יונתן אייבשיץ שכתב: כי אי אפשר כלל במציאות שינצל מאיסור שבת אם לא יתלמד כל הדינים על בורים היטב".

מי חלם שמאפרות הכבשנים, יצמח ויקום דור חדש, עולם התורה והישיבות, תופעה שאינה חודלת מלהפעים, על רוממות ומסירות נפש לתורה של בנינו ובנותינו

טעימה מדברי גדולי ישראל בדבר הצטרפות הישיבות לסדר ההלכה היומית:

מכתב שנשלח להנהלת הישיבות מוועד הישיבות בארץ ישראל ח' כסלו תשכ"א

רחש ליבו של הרב הגאון מוהר"י שטנצל שליט"א להנהיג לימוד הלכה יומית בקנה מידה עולמי... **אין ספק כי רצון זה ראוי לתמיכה בייחוד בישיבות הקטנות במגמה לחנך את הנוער הרך ע"פ דרך ההלכה למעשה ולהרגילם לשמור ולעשות ולקיים את המצוות המעשיות שבכל יום ויום לאור ידיעה ברורה ובבחינת ושננתם, שיהיו דברי תורה מחודדים בפיה. לימוד זה בצוותא ובדיבור חברים, ובשעה שרבים עוסקים באותה הלכה תרבה חכמה ודעת...**

בברכת התורה זלמן סורוצקין אב"ד לוצק / מנהל

ראב"ד העדה החרדית מרן הגאון רבי פנחס עפשטיין זצוק"ל - ט"ז חשון תשכ"ח

אף ידינו תיכון עם הרעיון הנפלא של קביעת לימוד הלכה סדורה דבר יום ביומו. אשרי האיש המצטרף ללימוד זה, לדקדק ללימוד כל יום ויום את ההלכה ולהיות חבר עם כל אלה אשר קבלו וקיימו עליהם ללימוד לפי הסדר את ההלכה היומית... ואת כל המוסדות והישיבות שלנו שתקיימו דבר זה.

מרן הפוסק האדיר הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל - י' אלול תשל"ח:

הנה זה שלושים שנה שהנהיג ע"י הרב הגאון הצדיק מוהר"ר רבי יונה שטנצל זצ"ל את מסגרת לימוד המשנה היומית... ולימוד ההלכה היומית... וכבר נתפרסם ונתפשט בבית ישראל באופן גדול. ואמינא לפעלא טבא ישר. וגם לחזק לימוד המשנה וההלכה בישיבות ומוסדות החינוך.

מרן הראשל"צ הגאון האדיר רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

רבני ישראל הנכבדים וגבאי בתי הכנסת בישראל ובגולה נקראים להקים חוגי לימוד הלכה יומית בציבור וכידוע כבר קבעו כל הפוסקים כי ללימוד הלכה המביאה לידי מעשה יש דין קדימה על פני כל לימוד אחר. בכח לימוד קבוע מסודר ושיטתי זה ליצור מהפכה רוחנית בצורת החיים... אשרי חלקו של כל המסייע להקים מקומות לימוד תורה ברבים.

לימוד יומי שוטף ללימוד

המשנה היומית וההלכה היומית

ספיקת גדולי ישראל

לשנת תשפ"א

קביעותא

לקבלת לוח הלימוד לשנת תשפ"א או לבירור על מוקד באיזור: 072-332-3020 | כמו"כ ניתן להשיג בכל חנויות רשת ספרי אור החיים

'חזון ישעיהו'

לרגל יומא דהילולא של מרן פוסק הדור
בעל החזון איש זצוק"ל (ט"ו חשון)
ולרגל תחילת המחזור החדש בהלכה היומית

כפי הנראה בתמונה מרן החזון איש כובד בסנדקאות
והגאון רבי יונה שטנצל זצ"ל באמירת הברכות

אור זרח בשמי קוסובה בי"א חשון תרל"ט בביתו הקט של הרב שמריהו יוסף קרליץ רב העיריה. תינוק פלאי זה עוד עתיד לגדול ולהוות רשכבה"ג ועמוד ההוראה של כלל ישראל. תולדותיו של מרן גאון ישראל קודש הקודשים בעל החזון-איש זצוק"ל ידועים ומפורסמים. אך כאן נעלה את קשרו האישי והחם לרעיון המהפכני של הגאון רבי יונה שטנצל זצ"ל מחולל המשנה וההלכה היומית.

כידוע, מרן החזון-איש הוא זה שקבע את אופן החלוקה של שלשה סעיפים מידי יום, גם עוד קודם לכן הרצו מכתבים הני תרי רבנן אודות הלכות עירובין הסבוכות שעלו על שולחנם עם התבססות הישוב היהודי בתל אביב. נקודה מאלפת נלמד מהענין שמציין רבי יונה שטנצל זצ"ל במכתבו ההסטורי לגבי הוראת והכוונת רשכבה"ג מרן החזון איש זצוק"ל באופן מסירת השיעורים בהלכה היומית ע"י המגידי שיעורים (לתועלת הציבור הבאנו בעלון זה את המכתב ההסטורי, ראה ותרואה צמאונך).

מרן החזון איש - שר ההלכה, מרא דאתרא - לא רק לדורו דאג, וטרם פטירתו סייעו לו משמים להנחיל לדורות עולם את הקשר הנצחי ללימוד ההלכה בסדר העולמי של 3 סעיפים מידי יום לכל יהודי ויהודי. והנה זה פלא: שתחילת לימוד ההלכה קרם עור וגידים והחל במלוא עוזו בדיוק ביום ט"ו מנחם-אב תשי"ד תשעה חודשים מיום מעת שנסתלק מרן החזון איש לבית עולמו, לאחר תשעה ירחי לידה מפטירת מרן החזון-איש, תשעה חודשים תמימים, עד שנולדה תקנה חשובה זו של לימוד ההלכה היומית. בזכות אותו זקן זכינו כולנו לעצה ותקנה טובה של לימוד ג' סעיפים בשולחן ערוך מדי יום ביומו והיום ואף לנצח נמשיך את מורשתו של מרן החזון-איש זצוק"ל בלימוד ההלכה היומית מידי יום ביומו - לימוד המביא לידי מעשה. וכהוראתם של גדולי ישראל בכל הזמנים.

זכותו של מרן החזון איש לעד קיימת ותעמוד לנו בימים אלו ממש לחזק ולהתחזק שוב בלימוד המחזור ה"ט"ז בהלכה היומית בכ"ה בחשון תשפ"א, למען דעת מצוות ה' ולעשות חיל. זי"ע ועכ"א

ת.נ.צ.ב.ה.

תשובתו של מרן הגאון מטשעבין לרבי יונה שטנצל זצ"ל בענין העירוב עם הערותיו של מרן החזון איש בכתב יד

« המשך מעמוד א' »

הכחל ה'ה כמעט ריק מאדם. מי יבקר כאן בלילה מקפאי שפנה. הרופא חבש את כפת הבד הלבנה שמגשת בכניסה לרחבת התפלה, טפח עליה בידו טפחה נוספת בכדי שתתמקם טוב על ראשו ופנה בחיל וברגש עם חברו העסקן אל עבר הקיר שקל פיות שבעולם פונים אליו. משפטימו להתפלל משך העסקן בשוואלו של הרופא והשים את לבו אל יהודי נמוך קומה העומד בזוית על יד מחיצת הנשים וממרר בבכי חסר מעצורים. ללא סדור או תהילים בידו, פשוט עמד שם ושפה את אשר עם לבו אל האבנים הקבדות.

הרופא התרגש לראות את המחנה: יהודי בסתם לילה של חרף כה מתחנן ומתרגש, מתרפק על אבני הכתל כבן המתחטא לפני אביו. ברגע של פתיחות הלב פנה הרופא אל חברו העסקן ואמר - ראה יהודי יקר זה, הבט כיצד הוא בוכה ומצטער. ודאי הוא זקוק לעזרה רפואית ממני או לסכום כסף נכבד ממך, ה'שועה שלו מנחת בינינו. הבה נגש אליו ונמלא את מבקשו וצרכיו.

הם פסעו בהסוס לאותו יהודי והציגו את עצמם: אני רופא ונחברי איש עסקים נודע. ראינו כיצד אתה בוכה ומיבב ונמרנו אמר לעזר לה. במה כבודו זקוק לסייע ברפואה או שמה בממון.

היהודי מחה את דמעותיו ואמר להם: סלחו לי רבותי, שאאלץ לסרב בנימוס לעזרתכם, הענן הרבה יותר פשוט. אתמול חתנתי את בתי האחרונה לאחר עשרה ילדים שכבר זכיתי לחתן בשנים שקלפנו. כעת באתי רק להודות לבורא יתברך שהחיני וקיימני והגיעני עד היום. רק באתי להגיד לו תודה. ככה, פשוט!

רבינו האבודיהם בספרו מבאר כי בשעת חזרת הש"ץ עומדים הצבור בדממה ומקשיבים לחן מלבד בברכת 'מודים', שם הם מצטרפים ואומרים מודים רבננו. כי בכדי להגיד תודה אין יאה לשלח שליח אלא מצפה מן האדם שיבא ויאמר בלחות עצמו תודה.

חדש חשוון כתבו בספרים שהוא מלשון 'רחושי מרחשי שפתיחו' שהשפתיים עדין מרחשות ולוחשות מתפללות הימים הנוראים וחסד הספלות. כל כך הרבה בקשנו והתחננו לפני בוחן לבות שימלא את כל צרכינו ויריק עלינו ברכה. כעת לקראת עתות של גשמי ברכה מתעוררת נפש האדם לומר בשפתיים נוספות מור: מודים אנחנו לה על כל טיפה וטיפה.

ואנו נרים ידינו כלפי מעלה ונוסיף ונאמר: מודים אנחנו לה שזפיתנו להצטרף ללמוד ההלכה היומית, ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. אשרינו מה טוב חלקנו! א גוֹטן שבת, העורך

מבחן בהלכה היומית / 59

קיצשו"ע ריד, ג - רכא, ח - סיום מחזור הש"ו בהלכה היומית

ב. אבל על אביו ואמו עד מתי יכול לקרוע.

1. לעולם.
2. תוך שבעה.
3. תוך שלשים.

א. אבל שהוא מוהל, מהו לצאת מביתו בתוך שבעה לצורך מילה?

1. מותר.
2. אסור.
3. לא יצא תוך שלשה. ואם אין מוהל אחר - הולך אפילו ביום הראשון.

תחילת מחזור ט"ז

מבחן בהלכה היומית / 1

שו"ע או"ח א, א - ו, ד

ד. מה יש לומר דוקא ביום?

1. פרשת העקידה.
2. פרשת הקרבנות.
3. פרשת הקיור.

ה. מהו סדר נעילת הנעליים?

1. נעילת ימין, נעילת שמאל, קשירת שמאל, קשירת ימין.
2. נעילת ימין, קשירת ימין, נעילת שמאל, קשירת שמאל.
3. נעילת ימין, נעילת שמאל, קשירת ימין, קשירת שמאל.

ו. מהו סדר חליצת הנעליים?

1. שמאל תחילה.
2. ימין תחילה.
3. לא משנה.

א. לאלו שעות יכון המשכים להתחנן

1. חצות
2. שעות השתנות המשמרות.
3. עלות השחר.

ב. על מה אומר "המחבר" שראוי לכל ירא - שמיים?

1. שיתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו.
2. שיקיים "שויתי ה' לנגידי תמיד."
3. שיהא מיצר ודואג על החורבן.

ג. מה מותר לומר דוקא ביחיד ולא בציבור?

1. עשרת הדיברות
2. השם המפורש.
3. פרשת העקידה.

תשובות למבחנים במערכת הטלפונית: 072-332-3020

רץ למשנה

אפילו מי שלא יבין מפני שאינו בקי בביאורו אלא הוא מתעסק בקריאה לבדה, גם יש לו שכר טוב בעמלו, ועל אלו וכיוצא בהן נאמר 'ובתורתו יגהה יומם ולילה' ודרשו ובתורה לא נאמר אלא ובתורתו פירוש כפי שיעור ידיעתו.

(שלה"ק)

ויזהר לקרות משניות בניגון בנועם כדי שתהא תורתו עריבה עליו, והשונה בלא זמרה עליו הכתוב אומר 'גם אני נתתי לכם חוקים לא טובים'.

(סידור האר"י ז"ל)

זיכרון לקדושים

זכורני לילה אחד חשתי ברעב עצום והרגשתי כי שעוטי ספורות. בניסיון אחרון יצאתי לרחוב הגטו אולי אמצא משהו להחיות את נפשי, אך הרחובות קרים וריקים, אין נפש חיה בשעה כזו. ואני מסתובב כשיכור צועד צעד קדימה ושתיים אחורה מסתובב סביב עצמי. יצחק'להה... אני שומע קול צעקה מוכר, אני מסתובב ואני רואה את חבר כיתתי מגדל. אתה עוד חי אתה? אני שואל אותו - והוא בחיוך משיב לי, ברוך, ויש לי סיבה טובה לחיות. ותוך כדי דיבור נכנס לאחד הבניינים ונעלם. לאחר מספר רגעים הוא חוזר ובידו אוצר של ממש פרוסת לחם דקיקה וסלק קטן. הנה לך! הוא מגיש לי בחביבות. אכן אני זוכר את השמחה שלי דאז, ממש כמו ירידת המן במדבר 'יש מאין' אכלתי לשובע ועד היום אני חייב לחברי מגדל את חיי. עברו שנים, הקמתי משפחה לתפארת, ועד היום יש הרבה דברים שאני לא מבין. נסיבות וסוד החיים עמוקים מני ים. אך את אותה מסירות נפש של ילדים רכים בזמן המלחמה לא אדע לפתור. מי חונכם לך, מי הורה להם את הדרך הנאצלת לוותר על חייהם בכזה רצון עבור חבריהם, אין זאת כי אנו העם הנבחר, ובנו בחר הבורא מכל העמים.

(אוד מוצל מאש רבי יצחק טלר יליד קראקא)

ודרך חיים תוכחות מוסר

בכל מילה ומילה שבספר חובת הלבבות יש חכמה, לב וקדושה, ואכן העיד הג"ר ברוך בער זצ"ל כאשר נשאל פעם האם רבי חיים זצ"ל נהג ללמוד בספרי מוסר אמר: אכן, לפנות בוקר הוא נהג להסתכל בספרים. (הרב מבריסק ח"ב)

רשמי הוד מאסיפת ראשי קביעותא

רבי מרדכי שמואל אדלשטיין שליט"א
לקראת תחילת המחזור החדש
בהלכה היומית

האבני נזר למד אז בהתמדה, וצדיקים אמרו שבזכות כמה דקות שבזכותו העולם התקיים - בזכות זה זכה לבן שיאיר את העולם. אם לא בריתי יומם ולילה - חוקות שמים וארץ לא שמת.

בן אדם לא יודע עד כמה הוא מרוויח לפעמים אף מכל מיני דברים קטנים שעושה, כגון שמנצל את הזמן ולומד בקביעות אף ביומא דפגרא.

ונקודה נוספת - הוסיף הרב:

עוד מעלה בסדר הקבוע שכן לומדים גם ביומא דפגרא. כל יום כל יום. שלולא הקביעות היו הולכים לאיבוד כל הזמנים הללו.

האבני נזר - אביו זכה שיהיה לו בן שיאיר את העולם. זה היה בזכות יום הפורים. שנה אחת כאשר עסקו במצוות פורים, היו כמה דקות שאף אחד לא למד, ואביו של

וכמו שהמהר"ם שפירא אמר על ענין הדף היומי, שכששני יהודים נפגשים תהיה שיחה משותפת, כשאדם נוסע מוורשה לוינה שיוכל לדבר איתו על הענין הנלמד, הוא הדין לענין ההלכה היומית, זו מעלה עצומה כשכולם לומדים את אותו דבר.

בתוך השיחה נידון אופן לימוד ההלכה היומית והעלה הרב שליט"א שוב את מה שכבר דובר קודם לכן (מהדרכת מרן החזון-איש לרבי יונה זצ"ל) שמלבד זאת שלכל אחד ואחד טוב ללמוד הלכה בעיון, אך חשוב לציין את אופן מסירת השיעור - שהמגיד שיעור ילמד דרך קצרה דהיינו את דברי המחבר והרמ"א ויוסיף בע"פ את עיקרי ההלכות הנוגעות למעשה מתוך המשנ"ב וכו'. הרב שליט"א מאד שיבח את הרעיון והתבטא שבאופן זה מקווה אף הוא ללמד את ההלכה היומית בשיעורים שמוסר.

בהמשך האסיפה דובר על השנים של הייסוד ודברי רבי יונה זצ"ל שמזכיר באחד ממכתביו את חשיבות לימוד ההלכה עד כדי כך שהמטרה שלו העיקרית היתה לימוד ההלכה והרגיש שצריך קודם כל לפרסם את סדר המשנה היומית, אבל מאד היה כאוב על חסרון לימוד ההלכה לדעת את המעשה אשר יעשון ולהתנהג כמו יהודי, ע"פ שו"ע, כאמור לעיל.

חזר הרב בשנית וקרא בהתלהבות: "מאד חשוב. מאד חשוב. אין ספק. אין ספק. זכות גדולה מהשמים זיכו אתכם. מגלגלים זכות ע"י זכאי."

ש. יש אחד שטוען שהוא במילא לא מסוגל ללמוד באופן שידע לפסוק למעשה. זה לא בשבילו, ממילא חושב שעדיף שילמד כל היום גמרא, וכשתהיה לו שאלה - ישאל מורה הוראה. האם זה נכון?

ת. ח"ו! הזדעק הרב שליט"א. אם לא ילמד - לא ידע מה לשאול. צריך לדעת מה לשאול. [הגדולים של הדורות האחרונים ראו שיש ירידת הדורות והרגישו את הצורך לכה"פ לתקן שילמדו מתוך השו"ע אף ללא הרחבת כל הנושאי כלים כדי שידעו לפחות מה לשאול...]

ש. ומי שיש לו זמן מועט ללמוד רק שעה/שעתיים ביום, ורוצה לנצל את כולו ללימוד הגמרא, האם טענתו צודקת?

ת. בוודאי שגמרא זה חשוב, אבל כמה דקות מותר להוריד בשביל ללמוד הלכה. אם לומדים ולא יודעים איך לקיים אז מה שווה הלימוד?!

רבי ישראל סלנטר אמר בזמנו לגבי לימוד המוסר, שאם ילמד - יראה שיש לו יותר זמן, ואף שכאן אולי לא שייך ממש אותה טענה, אך בוודאי חובה להוריד זמן גם ללימוד ההלכה.

פרפראות הפרשה

פרשת וירא

אולי ימצאון שם עֶשְׂרָה (י"ח כ"ט)

אין לנו לחפש צדיקים, כי המה מעטים ונסתרים מעין כל חי. עלינו תור (להעתיק?) ולהתפלל על החוטאים. אברהם אבינו עליו השלום חיפש צדיקים וישרי דרך שיגנו על העיר ולא עלה בידו. ואילו משה רבינו אמר 'סלח נא לעוון העם הזה' ותכף ומיד אמר הקב"ה 'סלחתי'.

(היהודי הקדוש)

ולוט ישב בשער סדם (י"ט א)

אותו היום מינוהו שופט עליהם (רש"י) לכאורה בכללים כה נוקשים וצפופים איך יכלו אנשי סדם עצמם לעמוד בהם ולשמור את החוק. אלא שהשופטים עצמם היו אנשי סדם רעים וחטאים פורעי חוק שנשמתם, ממילא יכלו גם אנשי המקום להעלים עין מן החוק והסדר. אבל משמינו את לוט לשופט - הוא בתמימותו חפץ לשמור על החוקים 'חוקי סדם' ועל כן היה הכרח בו ביום כבר להפוך את העיר.

(עפ"י ר"י מוולוז'ין)

פרשת חיי שרה

ואברהם זקן בא בימים וד' ברח את אברהם בבל. (כ"ד א)

אברהם הלא הוא מאותם זקנים שכל זמן שמזקינים דעתם מתיישבת עליהם. ורק כאשר הזקין אברהם מאוד ובא בימיו השכיל להבין שלמרות כל מה שעבר עליו עשרה ניסיונות של זיכוכ הנפש וצירוף האמונה הטהורה. הרי ה' בירך אותו בכול - כל ימי חייו היו לטובה.

(נועם מגדים)

ואבא היום אל העין (כ"ד מ"ב)

יפה שיחתם של עבדי אבות מתורתם של בנים (רש"י) הלא חז"ל למדו מדברי אליעזר עבד אברהם כמה וכמה הלכות (עיין חולין צ"ד) וע"כ יפה שיחתם של עבדי אבות כי הבנים לעתיד לבוא יהפכו הכול לתורה, ולימוד הלכות ע"י תורתן של בנים נעשית שיחתן של עבדי אבות יפה לתפארת.

(ספרים)

מושגים במשנה / מאת הרב אשר שיק שליט"א

מח"ס ילקוט ביאורים על ששה סדרי משנה ותלמוד בבלי

טהרת שלחנות וכסאות

בפרק כ"ב דנה המשנה בטמאת וטהרת שלחנות וכסאות מסוגים שונים.

השלחנות, אע"פ שהם פשוטי כלי עץ ואין להם בית קבול, מקבלים טמאה מדרכן.

הכסאות והספסלים, כשהם ראויים לשיבה, מקבלים טמאת מדרכים - אם ישב עליהם זב או אשה נדה.

השלחנות שעליהן מדברת המשנה היו בני שלש רגלים. אם נשברה רגל אחת או שתיים - השלחן טהור, כיון שאינו ראוי לשמוש. אך אם נטלו כל שלשת הרגלים - השלחן טמא, כיון שעתה יוכל להשתמש בפלטה (טבלא) של השלחן. ונחלקו ר' יוסי וחכמים אם צריך לחשב להשתמש בו כה, או שגם בלי מחשבה יהא טמא.

לעצמ זאת, ספסל, שנטלו שתי רגליו ונשארה רק הפלטה, יהיה טהור, כיון ששוב אינו ראוי לשיבה, שהיושב עליו פיושב על גבי הקרקע. אמנם, אם היתה הפלטה עבה טפח, עדין ראוי לשיבה וטמא.

שרפרף, שהוא ספסל נמוך המשמש כהדום לרגליו של אדם, גם אם נטלה אחת

לרגל התחלת המחזור החדש של למוד "ההלכה היומית"

ילדי המשנה וההלכה היומית, משתתפים גם הם בחגיגה העולמית, כשאלפים ורבבות שמחים - בהתחלה וגם בסיום, של 'שלחן ערוך ארח חיים' - שלשה סעיפים ביום, ושל דינים מעשיים נוספים - שבשלחן ערוך אינם מופיעים, וב'קצור שלחן ערוך' בלמדים, בלמוד יומי של חמשה סעיפים, בתוך פארבע וחצי שנים בלבד, מחזור שלם של ההלכה היומית נלמד, בו מספיקים להקיף את כל ההלכות, שעל ארח החיים היהודי

משפיעות ומשליכות. הבה ננצל את ההזדמנות הנפלאה, אל המחזור החדש נצטרף בגילה, בקה את מאמר חז"ל נישם ונעשה: כי 'גדול התלמוד המביא לידי מעשה'.

מרגליו יהא טמא, כיון שגם כשהוא מטה על צדו עדין ראוי לשמוש.

כסא בעל משענות משני צדיו, אם נטלו המשענות עדין ראוי לשמוש וטמא. אף אם נהפסא כלה, העשוי לנוי ולקבוד, כשנשברו המשענות ["חפיו" בלשון המשנה] בטל שם כלי מעליו וטהור.

ובכסא רגלי, גם אם נטלה כל הפלטה שעליה יושבים, עדין יחשב ככלי, כיון שאפשר להופכו על צדו ולשבת על הנסרים המקיפים את הכסא מן הצדדים. אף אם הנסרים בולטים מחוץ לרגלי הכסא, שאז לא יכול להטותו על

המסלול למיטיבי הלי(י)כה!

«המשך מעמוד א»

התפילה משמשת לנו גם כתזכורת שכדאי להתפלל במקום שמשנים הלכה כי דייקא שם במקום בו נאמרות ההלכות שם שורה השכינה.

בהתרגשות ושמחה שאין בדומה לה שוב עומדות רגלינו בתחילת מחזור חדש של ההלכה היומית ע"פ הסדר שהורה מן החזון-איש ז"ע למחולל המפעל הגאון רבי יונה שטנצל זצ"ל. שערים מצוינים בהלכה שיסודם בהררי קודש בכדי להטביע ולהטמיע בעוד ועוד יהודים בכל רחבי תבל את דבר ה' זו הלכה. אבן הפינה של מחוללי הרעיון היה ועודנו לעודד ולהנגיש ולהפיץ את מכלול ההלכות המצויות למען ידעו מה וכיצד לנהוג עפ"י ההלכה ולאורח חיים יהודי כפשוטו.

בפי תלמידי חכמים מסופר כי מן הגאון הנודע רבי יוסף רוזין זצ"ל המוכר יותר בכינוי הרוגוצ'ובר. בשעה שהיה מסמך להוראה היה עורך את הבחינה בדגש על הלכות ספר תורה וקריאת התורה. והטעים זאת פעם בחדות לשונו המפורסמת: כי בשעת קריאת התורה כשכל הקהל עומד וממתין לפסיקת רב בית הכנסת הלא יבוש הרב לגשת לפתוח ספר ולעיין בעניין זמן מה, כי אות הוא שאין הוא בקיא מספיק בהלכות. וממילא סיכם הגאון מרוגוצ'וב - ירא אני שהרבנים יפסקו בלי דעת מחמת שלא יתפסו בבושם. על כן ראשית עודד אותם לדעת הלכות אלו.

כאן המקום לעורר ולהתעורר שהרי כמה וכמה פעמים אנו נקלעים למקרה דומה סביב שולחן השבת והחג, או כאשר מי ניגש אלינו ומברר מהי ההלכה. ואין אנו יודעים או זוכרים בערך ובמעומעם כי הדברים נשתכחו או שמא מעולם לא ידענו. ובמקום להתאזר בגבורה ולומר אין אני יודע, אנו מתחמקים בענווה מוחצנת שאין אנו יודעים מאומה וכו' וגו'.

תחילת מחזור לימוד ההלכה היומית ועוד יותר עם מסגרת המבחנים של "קביעותא" הוא הוא הזדמנות לשנות את המשוואה בתכלית.

סדר של ג' סעיפים בכל יום הוא הזדמנות בשלה שנפלה לפתחנו 'תחילת מחזור בקביעותא' הוא קריאת השכמה לכולם כולל כולם. לבוא לקחת חלק מעשי בהליכות חיים ולהשתיתם עפ"י ההלכה והשולחן ערוך.

מד' אמות של הלכה רבתי אלו נישא תפילה לשוכן מעונה שישים חלקינו מיושבי בית המדרש ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תורתך באהבה רבה ולהגדיל תורה ולאדירה.

תשובות למבחני המשנה היומית פרשת האזינו

- מבחן לילדים מס' 535 -

א. 1. ב. 3. ג. 3. ד. 3. ה. 2. ו. 2. ז. 1. ח. 2. ט. 1. י. 2.

- מבחן שבועי מס' 235 -

א. 4. ב. 1. ג. 2. ד. 3. ה. 1. ו. 2. ז. 1. ח. 2. ט. 2. י. 4.

תשובות למבחני המשנה היומית פרשת חג הסוכות - שמיני עצרת

- מבחן בהלכה מס' 57 -

א. 1. ב. 1. ג. 3. ד. 2. ה. 2. ו. 2. ז. 1. ח. 1. ט. 2. י. 1.

- מבחן לילדים מס' 536 -

א. 2. ב. 1. ג. 3. ד. 3. ה. 1. ו. 1. ז. 1. ח. 2. ט. 3. י. 2.

- מבחן שבועי מס' 236 -

א. 1. ב. 2. ג. 2. ד. 3. ה. 3. ו. 3. ז. 4. ח. 2. ט. 1. י. 4.

